

JUTRANJE NOVO

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213
Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravništvo: Marjiln trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

Izjava.

Z ozirom na razne govorice o sporazumu Narodne radikalne stranke z Nemci, ki se s prozornimi nameni širijo, smo pooblaščen od Glavnega odbora NRS v Beogradu izjaviti oficijelno sledeče:

1. Predvsem mora Narodna radikalna stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev postati tudi formalno, kar je bila že doslej faktično, namreč: Stranka, v katero ima svobodni vstop vedno pozdravljen z »dobro došel« vsak brat Srb, Hrvat in Slovenec, kakor tudi vsak drug brat Slovan, pa tudi vsak drug lojalni državljani naše države, naj bo katerekoli narodnosti ali vere, samo ako iskreno sprejme in hoče, da zvesto služi načelom in idejam, ki jih je sprejela stranka v svoj program in za katerih uresničenje stremi.

2. Specijelno v vprašanju svojih odnošajev do Nemcev v Sloveniji stoji na stališču, da jim je svoboden pristop v stranko v soglasnosti z njenim programom.

3. Pri predstojenih volitvah stranka ne namerava sprejemati na svoje kandidatne liste nikogar, ki ni njen član, in ki se ne obvezuje, da bo v slučaju izvolitve vstopil v radikalni poslanski klub.

4. Stranka odločno odklanja vsak sporazum, ki bi se križal z njenim programom ali z nacionalnimi interesi.

Iz programa NRS.

Narodna radikalna stranka je edina parlamentarna politična stranka države z jasnim in širokim programom.

Poleg nje obstoji demokratska stranka, ki je pa pravzaprav samo skupina zelo različnih strank z zelo različno preteklostjo in vsled tega tudi ne more imeti enotnega in jasnega programa. Komunisti ne priznavajo parlamentarnosti sploh in torej ne morejo priti v poštev kot politična parlamentarna stranka. Socialisti in agrarci so stanovska stranka, ki se omejuje samo na čuvanje koristi svojih stanovskih tovarišev. Razne ljudske stranke in muslimanske stranke se omejujejo samo na ozki krog verskih pristašev.

Samo Narodna radikalna stranka je državna stranka, ki ima enoten in jasno izdelan političen program. Ker ljudje, ki se niso nikdar potrudili, da bi vzeli v roke strankinega programa in ga prečitali, radi očitajo, da nima nobenega programa, hočemo navesti najvažnejše odstavke s potrebnimi pojasnili.

1.

NRS ni verska ali plemenska stranka.

»Predvsem mora Narodna radikalna stranka kraljevine Srbije postati tudi formalno, kar je že doslej bila faktično: narodna radikalna stranka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, v katero ima svobodni vstop, vedno pozdravljen z »dobro došel«, vsak brat Srb, Hrvat in Slovenec, kakor tudi vsak drugi brat Slovan, pa tudi vsak drugi lojalni državljani naše države, naj bo katerekoli narodnosti ali vere, samo ako iskreno sprejme in hoče zvesto služiti načelom in idejam, ki jih je sprejela stranka v svoj program in za katerih uresničenjem stremi.« (Rezolucije iz leta 1920).

Naša stranka se je torej do konca vojne imenovala: »Narodna radikalna stranka kraljevine Srbije«. Bila je »srbska« stranka v zemljepisnem, a ne v etnološkem pomenu. Bila je stranka »kraljevine Srbije«, ker je delovala samo v kraljevini Srbiji, toda pristop v njo je imel vsak srbski državljani, bodisi katerekoli narodnosti.

Z resolucijo iz leta 1920 je postala stranka »kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev«, to se pravi, razširila je svoje delovanje na celo novo kraljevino. V pravilno razumevanje je še dodala k tej točki izrečno razlago, da je lahko član stranke vsak državljani brez ozira na narodnost ali vero. Stranka torej ni bila srbska niti pred vojno, po vojni se je pa še znatno proširila.

Stranka ni srbska ne programatično, ker program je v tem oziru jasn nad vsakim dvomom — ne faktično.

Istina je, da ima stranka največ korenin med pravoslavni prebivalstvom naše kraljevine. To je popolnoma naravno.

no. Toda stranka nima popolnoma nobenega verskega obilježja. Še manj moremo pri nji govoriti o kakšnem brezverskem ali protiverskem obilježju. Po vojni se je začela stranka stopnjema širiti preko cele kraljevine. Sedaj se nahaja v stranki precejšnje število Muslimanov iz Bosne, a tudi pravih Turkov iz Makedanije. Na poslednji veliki zbor stranke so prišli kot okrajni zastopniki radikalnih organizacij Arnauti, ki niso razumeli niti besedce našega jezika. Dalje pristopa v njo vedno več Nemcev in Madžarov iz Vojvodine. V stranki so katoliški škofje in du-

hovniki in mnogo katoliškega ljudstva. Zlasti po Hrvaškem in po Dalmaciji se stranka lepo širi. Napredovanje stranke po novoosvojenih krajih ni naglo, toda trajno. Z gotovostjo moremo reči, da bo stranka v doglednem času poglajala globoke korenine v vsakem delu naše kraljevine.

NRS ni torej niti po programu, niti faktično srbska ali pravoslavna stranka. To očitaje je popolnoma izmišljena kleveta. Kdor še sedaj to trdi, se mu more reči, da vedoma govori neresnico, ali navadno rečeno, da laže.

Volilno gibanje.

NAŠI KANDIDATI — BOSANSKI ZEMLJORADNIKI PRESTOPAJO K NARODNIM RADIKALCEM. — SRBSKI LIBERALCI PROTI DEMOKRATOM. NEMŠKA STRANKA V VOJVODINI.

Beograd, 6. febr. (B) Včeraj so se določile kandidatne narodnih radikalcev za volitev v narodno skupščino v Beogradu. Za nosilca liste je določen ministrski predsednik Nikola Pašić, za srezka kandidata pa Mihajlo Marjanović in minister za agrarno reformo Krsta Miletić. Za namestnika Marjanoviću je določen odvetnik Jakov Čelebonović, Miletiću pa odvetnik Boža Maksimović.

Beograd, 6. febr. (B) Glavni odbor Narodne radikalne stranke je potrdil izvolitev ministra ver Ljube Jovanovića za nosilca liste v volilnem okrožju Kotor-Split-Dubrovnik.

Beograd, 6. febr. (B) Finančni minister dr. Milan Stojadinović je predlagan za nosilca liste v belovarsko-križevački županiji. O tej kandidaturi je prejel sledečo brzjavko: »Koprivnica, 3. februarja. Na srezkem zborovanju radikalov Hrvatske Podravine ste bili soglasno izvoljeni za nosilca kandidatne liste v belovarski županiji. Za srezkega kandidata je bil izvoljen dr. Dušan Rogulja, za njegovega namestnika pa Steva Barborić.«

Beograd, 6. febr. (B) Na srezkem zborovanju niškega okraja je bil soglasno izvoljen za nosilca radikalne

kandidatne liste minister za pošto in brzjav Velja Vukičević.

Beograd, 6. febr. (B) »Tribuna« poroča iz Tuzle, da se je na včerajšnji seji okrožnega odbora zemljoradnikov izvedla likvidacija zemljorad. stranke v tuzlanskem okrožju, kjer so bili doslej najmočnejši. Voditelji zemljoradniške stranke so prešli k radikalcem.

Beograd, 6. febr. (Z) Glavni odbor demokratske stranke je prejel poročila iz notranjosti dežele, da so zadnje dni začeli liberalci akcijo proti demokratski stranki z namenom, ustanoviti liberalno stranko. Tako so v Palanki izvolili nosilca liste razen onega v beograjskem okrožju.

Beograd, 6. febr. (B) Na konferenci Nemcev v Zemunu so bili določeni nosilci kandidatnih list nemške stranke v vseh okrožjih v Vojvodini. V Zemunu bo kandidiral kot nosilec liste Mayer.

Beograd, 6. febr. (Z) Demokrati leve v banjaškem okrožju so poslali zemljoradnikom dopis, kjer jim sporočajo, da bi jih pri bodočih volitvah radi podpirali, ker ne marajo nastopiti skupaj s Pribečevićevimi pristaši. Zemljoradniki so to izjavo levičarskih demokratov vzeli na znanje.

DRŽAVNA OBLAST IN »ORJUNAŠI«.

Crikvenica, 6. febr. (Z) Doslej je bilo aretiranih 57 orjunašev, ki so prišli semkaj s Sušaka. Dr. Orliću in 12 glavnim krivcem se je posrečilo pobegniti na Sušak. Semkaj je prišlo vojaštvo, da vždrži red in mir. Iz Ogulinja pride sodna komisija, da zasliši napadce. Doslej so našli mnogo revolverjev in nabojev, s katerimi so prišli orjunaši v Primorje. Od ranjenih sta doslej umrli dve osebi. Ogorčenje med prebivalstvom je še vedno veliko. Ljudje dolže demokrate kot krivce teh dogodkov, vsled česar se demokrati ne upajo na cesto.

Zagreb, 6. febr. (Z) Vsi današnji popoldanski listi se bavijo s krvavimi dogodki v Kostajnici in Crikvenici. Pri tej priliki prinašajo uvodnike, v katerih

jih razno komentirajo. »Obzor«, »Slobodna Tribuna«, »Narodna Politika« in »Hrvat« ostro napadajo Svetozarja Pribečevića, ker smatrajo, da je on glavni krivec in povzročitelj teh krvavih dogodkov. Demokratska »Riječ« vali vso krivdo na izvajajočo in protidržavno pisavo raznih radičevsko-frankovsko-zajedničarskih listov in pravi, da pomenjajo ti krvavi spopadi pri volilnih shodih v teh dveh krajih izbruh reakcije na stalna izzivanja protidržavnih elementov. Kot sredstvo, da se prepreči taki dogodki, meni »Riječ«, da ni dovolj, da se obsojajo zaradi teh žalostnih pojavov zajedničarsko-frankovsko-radičevski listi, ampak, da je treba z vso odločnostjo nastopiti proti vzroku teh posledic.

SPOMENICA SODNIKOV.

Beograd, 6. febr. (Z) Včeraj je v imenu vseh sodniških udruženj izročil Gjokko Gjorgjević finančnemu odboru ter finančnemu in pravosodnemu ministru spomenico sodnikov, ki zahtevajo 1. izenačenje plač sodnikov in sodnega osebja po vsej državi, 2. povišanje posebnih doklad, 3. zvišanje osebnih in rodbinskih doklad, 4. povišanje draginskih doklad vsem sodnikom, ki naj se izenačijo z onimi, ki jih imajo sodniki v Srbiji in Črni gori. Ministra sta vzela to spomenico na znanje, in finančni minister je obljubil, da jo bo takoj stavil na dnevni red jutrišnje seje ministrskega sveta.

Split, 6. febr. (Z) Dne 27. t. m. se vrši tukaj velik kongres sodnikov iz vse države, na katerem bodo razpravljali o korakih, ki naj jih store, ako vlada ne ugodí njihovim upravičenim zahtevam.

PROSLAVA V ROMUNIJU.

Beograd, 6. febr. (Z) Danes se je po vsej Romuniji začela svečana proslava 30 letnice poroke romunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. V Bukarešto so dospela številna odposlanstva iz vse države, da čestitajo kraljevi dvojici. Kralj Aleksander in kraljica Marija sta poslala svojim starišim prisrčne čestitke.

Lausannska mirovna konferenca odgodena.

PRED NOVIM KONFLIKTOM?

Beograd, 6. febr. (B) Predsednik grške vlade Venizelos je povodom prekinjenja mirovne konference v Lausanni poslal ministrskemu predsedniku Pašiću pismo, v katerem pravi, da bi bilo dobro sporazumeti se, kaj naj se ukrene, ako pride do definitivnega preloma med Turki in zavezniki. Venizelos namerava poslati enake dopise tudi ostalim državam male antante.

Atene, 6. febr. (B) Prekinjenje razprav na mirovni konferenci v Lausanni je povzročilo tukaj globok vtis. Ministrski predsednik Gonatas je izjavil novinarjem, da prekinjenje pogajanj še ne pomenja obnovitve sovražnosti. Listi prinašajo o tej stvari mnenje vladnih krogov, da Grčija v slučaju komplikacij ne bi mogla sama vzeti boja nase. Ministrski svet je proučil položaj.

Lausanne, 6. febr. (K) Tekom včerajšnjega dne je bilo med delegacijami, ki se še nahajajo v Lausanni, več konferenc, nanašajočih se na finančna in gospodarska vprašanja. Izjavljajo, da mirovna konferenca ni prekinjena, ampak le odgodena. Kraj in čas obnovitve pogajanj se bo določil diplomatskim potom.

Lausanne, 6. febr. (K) Položaj se splošno presoja optimistično. Davi sta si Bompard in Izmed paša izmenjala brzjavke.

Pariz, 6. febr. (Z) Turški poslanik Naumy bej je včeraj posetil ministrskega predsednika Poincarreja. Kakor poroča »Petit Parisien«, je predlagal tekom konference, naj bi se mirovna pogodba podpisala še pred odhodom turške delegacije v Angoro.

Dogodki v Poruhrju.

NOVE SANKCIJE? — USTAVLJEN ŽELEZNIŠKI PROMET.

Pariz, 6. febr. (K) Minister Le Trocquer in general Weygand sta odpotovala v Poruhrje, da se pogovorita z generalom Degoutom in ostalimi višjimi funkcionarji o podlagah kombinirane organizacije železniškega in reškega prometa, oziroma o vprašanju izvedbe novih sankcij.

Berlin, 6. febr. (K) Nemška vlada je poslala v Pariz, London, Rim in Bruselj, hkrati pa tudi porenjski komisiji v Koblenzu protestno noto, kjer izjavlja, da ta komisija navzlic nemškemu protestu še nadalje podpira francosko in belgijsko vlado v njuni politiki, ki nima podlage ne v mednarodnem pravu ne v versalski mirovni pogodbi in ne v porenskem dogovoru. To velja zlasti za odredbe, ki jih izdaja ta komisija. Protestna nota smatra vse te odredbe kot v protislovju s porenskim dogovorom in zaradi tega kot ničnostne.

Aachen, 6. febr. (K) Železniški promet davi še vedno ni bil na vseh kolodvorih vzpostavljen, izzemši v Aachnu, ker se zasedbena oblast niso držala sklenjenih dogovorov z železničarji. Tukajšnje belgijsko vojno sodišče je obsojilo pet vodilnih uradnikov aachenskega carinskega okraja na 8 dni zapora.

Freiburg, 6. febr. (K) Železniški promet med Freiburgom in Karlsruhe, ki je bil do polnoči skoraj normalen, je sedaj zopet ustavljen, ker so ob tem času Francozi iznova zasedli železniško progo Offenburg—Appenweier.

Berlin, 6. febr. (K) Na železnični Offenburg—Appenweier vozi le še pet parov brzih vlakov, dočim je tovrni promet popolnoma ustavljen. Zaradi vojaške zasedbe ne vozijo vlaki v železniških okrajih Köln, Trier in Mainz, pač pa v angleški zoni.

Odnosaji z Bolgarsko.

Beograd, 6. febr. (B) Ministrski predsednik Pašić in zunanji minister dr. Ninčić sta poslala snoči bolgarskemu ministrskemu predsedniku Stambolijevskemu brzjavko, v kateri mu čestitata na izjalovljenem napadu v Narodnem gledališču.

Beograd, 6. febr. (B) Danes je bila podpisana sanitarna konvencija med našo državo in Bolgarijo, zaradi česar se že več dni mudita v Beogradu dva bolgarska delegata. To konvencijo, ki jo je naše ministrstvo za narodno zdravstvo že prej sprejelo, je bila sprejeta, izvršila so se le malenkostna dopolnila. Jutri se bolgarska delegata povrneta v Sofijo.

AKCIJA GROFA KAROLYIJA.

Beograd, 6. febr. (Z) Grof Karolyi je izjavil, da je prišel z drugimi emigranti v našo državo, on posebno v Beograd, da razpravlja z našimi vodilnimi politikmi, kako naj bi se od Madžarske odvrgla nevarnost, ki ji preti zaradi slabe politike njene vlade. Grof Karolyi je uverjen, da želi naša vlada na vsak način izogniti se vsakemu konfliktu z Madžarsko, ki za Jugoslavijo gotovo ne bi imel slabih posledic, dočim bi za Madžarsko pomenil polom.

ŠVICA IN AVSTRISKO GOSPODARSTVO.

Bern, 6. febr. (K) Narodni svet je na svoji današnji seji po govoru zveznega svetnika Motte sprejel z 81 proti 5 glasovom predlog, ki pooblašča zvezni svet, da se udeleži z 20 milijoni zlatih kron obnove avstrijskega gospodarstva, ki jo je započelo Društvo narodov.

DINARSKA ŠPEKULACIJA.

Beograd, 6. febr. (Z) Finančni minister dr. Stojadinović je snoči poslal v Zagreb dva višja uradnika, ki naj preiščeta poslovanje onih denarnih zavodov in tvrdki, ki so bile v poslovnih zvezi s tvrdko Hacker in Kraus v Trstu, ker se je ugotovilo, da so skoraj vsi ti denarni zavodi bili v zadnjem času deležni katastrofalnega padca dinarja.

GLAVNO TAJNIŠTVO NRS ZA SLOVENIJO JE V LJUBLJANI, WOLFOVA ULICA ŠT. 1. I. NADSTROPJE.

PRED IZVEDBO RAPALLSKE POGODBE.

Beograd, 6. febr. (B) Minister za zunanje stvari dr. Ninčić je včeraj popoldne sklical v svojem kabinetu široko konferenco, na kateri se je razpravljalo o pripravah za izvedbo rapalske pogodbe. Razen zunanjega ministra dr. Ninčića in finančnega ministra dr. Stojadinovića so bili še prisotni poslanik Ljuba Nešić, dr. Otokar Rybar, namestnik za Dalmacijo Metličić, general Milić in naš konzul v Trstu C. Marković. Na tej konferenci se je govorilo tudi o odredbah, ki jih je treba ukreniti za zasedbo treffe cone, ki jo morajo Italijani izprazniti, ako ratificira italijanski parlament na svoji današnji seji konvencije o izvedbi rapalske pogodbe.

ŠPANSKI POSLANIK PRI NINČIČU.

Beograd, 6. febr. (B) Minister za zunanje posle dr. Ninčić je sprejel včeraj popoldne v svojem kabinetu španskega poslanika in je imel z njim daljši porazgovor.

Le v močni državotvorni stranki je rešitev in bodočnost države in posameznika.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

V Ljubljani:

Drama: »Ugrabljeni Sabinke«. Izv. Opera: »Nižava«. Red B. Kino Matica: »Človek iz celice 19«. Kino Tivoli: »V burji in ledu«. Kino Ideal: »Ljubinka grofa Varenca«.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Faust«, gostovanje člana zagrebške opere Knittla in Križaja.

Konzulati v Ljubljani.

Češkoslovaški gen. konzulat, Breg štev. 8, I. nadst.

Francoski konzulat, Krekov trg 1. Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4, II. nadst.

Italijanska delegacija, Zrinjskega cesta štev. 3, I. nadst.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani.

Tekoči teden: lekarna Trnkoczy na mestnem trgu in Ramor pri kolodvoru.

Korošcem in njihovim prijateljem v Jugoslaviji.

I.

Kar sem toplo polagal na srce Primorcem v Jugoslaviji, velja še v veliko večji meri za Korošce. Primorci so doma v Italiji, ki je v svetovni vojni zmagovalec! Pa še kakšna! Le poslušajte jih, kakšna junaštva vse so počenjali. In kadar ti govore o največjem herojstvu Italijanov na Pivai (vedo točno dan in urol). Bog ne daj, da jim ne veruješ in tega pokažeš z živahnim pritrditvijo. Nasproti takim zmagovalcem ima naša vlada veliko težje stališče nego nasproti premagani Avstriji, ki odkritosrčno želi dobrega sosedstva in prijateljstva tudi z nami. Res je sicer, da nam koroška deželna vlada ni nič kaj prijazna. Preveč vplivajo na njo domači boji med Slovenci in nemškutarji. Toda koroška vlada bo morala končno sprevesti, da v zvezni republiki ne more tirati lokalne politike Koroške, marveč, da interes cele Avstrije zahteva dobrih in urejenih odnosov z našo kraljevino.

Naša vlada more tu veliko koristiti. Neštete še bodo prilike, ko bo Avstrija od nas marsičesa potrebovala. Takrat bo čas, da naša vlada izpolnjuje koroškim Slovincem, kar jim tiče po sanžermenski mirovni pogodbi. Ali še nekaj drugega je, kar potiska naši vladi mogočno orožje v roke. To so — nemške manjšine v Jugoslaviji.

Nemcev je v naši državi več nego je Slovencev in Hrvatov v Avstriji. Razlika je le ta, da so Slovenci kompaktno naseljeni prastanovci, dočim so Nemci tekom stoletij došli kolonisti. Nemci so brez dvoma kulturni faktor, ki ga je treba upoštevati, ako in v kolikor Nemci upoštevajo Slovence na Koroškem in Hrvatih v Gradišču. Naša vlada se prav lahko postavi na to stališče in ves svet ji bo moral prav dati. Kakor ti meni, tako jaz tebi. Izvede se lahko popolna reciprociteta med našo manjšino v Avstriji in nemško manjšino v Jugoslaviji. Ali doslej so Nemci še vedno na boljsem. V Vojvodini, Bački, Banatu, Baraniji so Nemci v vsakem oziru veliko na boljsem nego pred vojno, ko so jih pestili Madžari. Zdej imajo svoje šole, ljudske, meščanske in srednje. V Sloveniji, kjer najbolj kriče, imajo tudi vsega dovolj z ozirom na njihovo število. Seveda smo morali odpraviti tisto kričeče razmerje iz predvojnega časa, ko so imeli Nemci vsega obilno, mi pa ničesar. Naj le pomislijo, kaj imajo v primeri z njimi naši koroški Slovenci!

Umeje se samo po sebi, da sedanje razmerje ne more dolgo trajati, — da bodo imeli Nemci pri nas toliko ljudskih in meščanskih in celo srednjih šol, na Koroškem pa taka sramota in krivica. Ne maramo Nemcem pri nas kratiti, kar jim tiče, ali zahtevati moramo, da dobe tudi koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati vse tiste pravice v šoli in vsej javni upravi, ki jim tičejo po naravnem

zakonu in tudi po sanžermenski pogodbi. Torej vse šole in popolna enakopravnost slovenskega jezika z nemškim.

Doslej smo veliko premalo obračali svojo pozornost na tak način reševanja koroškega vprašanja. Prijatelj Brandner se je včasih zaletel za pravice koroških Slovencev, ali njegov način delovanja bi bil morda na mestu v starem avstrijskem parlamentu, ne pa v Beogradu. V naši demokratični državi vlada parlamentarni princip in tu vlada večinska stranka ali pa koalicija več strank. Je tako in bo tako, in to tudi tedaj, ako bi imeli republiko namesto monarhije. (V slučaju, da bi imeli republiko, bi bilo pri nas v tem oziru in v mnogem drugem — še slabše!) Zato pa moramo pokazivati vladajoči stranki ali koaliciji koroško vprašanje v simpatični luči, skušati moramo doseči, da bo smatrala vladna večina to vprašanje za svoje in da ga more ona ugodno rešiti. Ako pa prihajamo pred to večino na tak način, da jo najpoprej ozmarmemo in oklofutamo, potem pa jo prosimo ali »zahtevamo«, da se zavzame za naše Korošce, potem ni čudo, ako ne dosežemo uspehe v tisti meri, kakor bi bilo to želeli.

Kakor vse kaže, prijatelj Brandner ne pride več v skupščino. Ali nič ne bo za Korošce škoda, ako si izberejo zana-prej takih zastopnikov, ki vladajoče stranke ne bodo klofotali, predno pridejo k njej s prošnjo in s predlogi v korist koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov — marveč, da bodo imeli zastopnike, ki bodo to lahko zahtevali in se bo njih glas brez dvoma upošteval. Tak je položaj. Lahko pa kritikuje in obsojate kolikor hočete, ali tako je in še dolgo ostane tako. Kdor noče upoštevati, da dvakrat dva je štiri, mu ni pomagati.

Bodoča vlada bo morala torej vedno izvrševati načelo reciprocitete glede na naše manjšine v Avstriji in nemške manjšine v Jugoslaviji. Ako bo budna in dosledna, vspehi ne izostane.

Za katero politično stranko se je Korošcem odločiti, je jasno. Dosti izbire ni, prav za prav izbire sploh ni, ker taka stranka, ki Korošcem lahko zagotovi vspeh, je le ena — Narodno radikalna stranka! Vse drugo dosti ne pomeni, ali vsaj ne dovolj za naše potrebe! Vse druge stranke, ki pri nas nastopajo, se bodo delile v dve skupini: ena se bo gnetla okoli NRS in silila tako v vlado, druga bo igrala opozicijo. In Korošci naj zdej težko izbirajo? Čemu po ovinkih, kar NRS daje prednost pred vsemi, pa bo najbolje preskrbljeno za koroške interese!!

To pač velja tudi za vse resnične prijatelje koroških in primorskih bratov!

G. N.

ITALIJA.

— Aretacije komunistov. Na vzpodbudo italijanske komunistične stranke je izdal izvršilni odbor tretje internacionale v Moskvi proglas, naslovljen na delavce in kmete vseh držav. Proglas povzda, da so se po dveh letih poiznanja in ubijanja polastili vlade v Italiji fašisti, ki sedaj protipravno zatirajo kmete in delavce. Kmeti in delavci v Italiji nimata nikakega civilnega prava, fašisti pa ne kazenske sankcije. Nadalje pravi proglas, da je fašizem dobi tal že v mnogih državah in da je njegov pravi namen rešiti iz krize svetovni kapitalizem na škodo delovnega ljudstva. V svojem poslednjem odstavku pozivlja proglas delavce celega sveta na skupen boj

proti fašizmu in končuje z besedami: »Dol z krvniki fašisti! Italijanski fašisti so vsled tega zelo ogorčeni in so po raznih mestih izvršili aretacije večjega števila komunistov.

— Italijanski komunistični voditelj aretirani. Na svojem povratku iz Rusije je bil pri prekračanju italijanske meje aretirani italijanski komunistični voditelj Maffi. Pri njem so našli mnogobrojno komunistično literaturo in velike vsote denarja, namenjene za komunistično propagando v Italiji.

MADŽARSKA.

— Zveza madžarskih fašistov je sprejela svoj naslov v »Tabor Skitov«.

Iz prosvetnega življenja.

Ljubljanska drama.

(Kratek pregled.)

Pregled dozdaj uprizorjenih dramskih del nam nudi pestro niz raznolikih biserov in biserkov, med njimi pa je zanimovito mnogo neresničnega leska in mrtvega sijaja. V ensembli prevladuje mnogokrat diletantski duh in izmed nadarjenih začetnikov (ne vseh) se dviga nekaj samoniklov, nstvarjajočih moči in predvsem par mislečih, za ciljem popolnosti stremječih režiserjev. V prvi vrsti neumorni in iznajdljivi g. Šest in izkušeni g. Putjata. Oba uspešno in večkrat s tenkočutnim okusom preseljata cvetke svojih dolgoletnih izkušenj in študijskih potovanj v domačo zemljo («Idioti», «Vojček» itd.). Mnogo tehničnih umetnin se je deloma šibko zasedeni ensembli ljubljanskega lotila, in mnogokaj je ostalo pri klavirnem poskusu in dobri volji posameznikov. Tako je razumljivo, da je slika celote in splošen utis neenoten, deloma neizpolnjen in umetniško večkrat nedostaten. Cankarjevi »Hlapci«, s katerimi se je otvorilo gledališče, je tipično slovensko delo, ki kaže vso našo slabost, a so obenem le ilustracija naše literarne polpreteklosti, dobe malenkostnih razmer, velikih načrtov in obilub in razpadajoče notranje nemoci. Zasluga režije ostane, da se je Cankarja skušalo uprizoriti z ljubeznijo. Naših slovenskih tipov sicer nismo videli, v komparativnih nastopih ni bilo resničnosti, toda od posameznikov (Jerman, Kalandar) smo čuli Cankarjevo besedo čisto in v polni lepoti.

Gotova stvar je, da je Cankarjevega prevencja »Romantične duše« resni režiser g. Škrbinšek, sicer bi bile na odru ugasilne. V koliko je bilo sploh potrebno uprizoriti to delo, ki kaže vse slabosti mladostnega iskanja, a tudi dokaj znakov pomajne moči — je vprašanje zase.

Kot dnevna senzacija in živčno dražilo je dolgo razburjal umetniško javnost Čapkov »R. U. R.« Stvar ni sicer samo koncesija današnjemu kino-okusu širše publike — a ostavlja ni globlje sledi in utisa čiste umetnine: notranjega zadovoljstva in miru. Je delo, ki kriči in o katerem se da kritičati. Toda »čas« privleče take pojave s seboj in morda doživimo res dan, ko se bo ves svet porobotil, tedaj bo vsaka druga živa stvar in bo kapitalističnemu svetu dovolj hajonetov na razpolago, da ustrahuje vse milijone umetnih snujev.

Ko je po tem napol smelo-fantastičnem domisleku in napol groteski prišel na oder »Živi mrtveci«, je izpreletelo po svetlem napolu hrepencega človeka-blažice oporoščenje. Prav v tej dramli je Tolstoj samo umetnik in neke daleč zadaj stoji nedostopen pridigar iz Jasne Poljane. Šest si je šel na Dunaj ogledat režijo oziroma Molssija in čeprav se je zdelo, da je to potovanje skoro preveč vplivalo na režijo in na kreacijo Fedja samega, je bila predstava nadpovprečna in se je sprva neskladno in mestoma šibko podana, zliha h koncu v močno celoto. Šest ne zdrkne nikoli. Je vedno zaletljiv, strastno se ogiba popularnih efektov in hodi svojo pot nekam zase. Kadar začuti šibkost ensembela, krepkeje podčrta režijo. Včasih namenoma računa na konec, da se opraviči marsikatera prvotna medlost. In dela, dela... Neprestano.

To je silen boj iz sebe na vrh. Tak je pač razvoj naše mlade drame: na maloštevilnih stebrih težka streha, blesteč polet s šibkimi krili. Blesteč polet — toda resen in za ciljem hrepenceč.

Izmed slovenskih del je bil Dostojevskega »Idiot« zrela in močna uprizoritev. Knez Myškin Rogoza in Nastarja, Filipovna g. Nablocke sta bili kreaciji visoko nad običajnostjo. Misel dramatičnejše velikih del Dostojevskega na našem odru je izvedel Rus Putjata in delo se, bo nadaljevalo. Brezdanje prepade človeške duše, ki jih odkriva mračna sila masega volkana

Demokratski volilni manevri. Radikalno-nemška kupčija (!) za Slovenijo??

LJUBLJANSKA FILHARMONIJA, MARIBORSKO GLEDALIŠČE, CELJSKI UNION, KRANJSKA HRANILNICA ZA RADIKALSKI (!) MANDAT!

Tak je naslov z vsemi podnaslovi kravavo-resnega članka, ki ga je včerajšnje »Jutro« serviralo za predpust svojim vernim »bravcem«. In čisto natančno ve povedati, kako se bodo sestavljale kandidatne liste, da bo Nemcem prav. Ve tudi, da so se 5. t. m. odposlanci nemškega glavnega odbora v Beogradu sestali z delegati radikalne (!) stranke; navozč da je bil tudi minister dr. Zupanič in da so radikalci v načelu (!) pristali na nemške predloge ter da se razprava vodi le še o podrobnostih volilnega sporazuma.

Na prvi pogled se vidi, da so pogoj za vsak pošten sporazum nesprejemljivi. Nemci pa so brez dvoma tako pametni, da ne bodo zahtevali nemogočih stvari. In ako bi zagrešili toliko nespametnost, ne sledi še iz tega, da bi jim NRS take zahteve odobrila. »Jutro« naj

se le potolaži, takega veselja mu NRS ne napravi.

Naša stranka je narodna in je radikalna in vé prav dobro, kako daleč sme iti v interesu države v dobrobitnosti nasproti narodnim manjšinam, ki imajo v sanžermenski mirovni pogodbi zapisana prava, nad katerimi čuvajo tudi signatarne države. Tudi mi imamo svoje manjšine v Avstriji in na Madžarskem in vemo, kaj smo mi dolžni. Ali tudi z ozirom na te dolžnosti NRS ne pojde tako daleč, da bi zagrešila narodne grehe.

»Jutro« pa poroča tudi o najvažnejših dogodkih in kombinacijah tako, kakor mu kaže za volilno agitacijo. Naj se le pomiri, NRS ve sama predobro, kaj je dolžna svojemu narodu in državi!

—Ry.

»ORJUNA« IN NAMESTNIK HRIBAR.

Včerajšnje »Jutro« je objavilo pod gornjim naslovom izjavo, ki sta jo izročila g. inž. Kranjec za »Orjuna« in Stanko Znidaršič za »Narodno obrano« g. pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju. Na koncu pa še dostavlja, da se je izvršila izditev na mučno dramatičen način, — da so odposlanci odklonili roko, ki jo je ponudil g. Hribar — da je bil g. pokrajinski namestnik v očitnem strahu ter je takoj spočetka poklical v svojo pisarno službovega okr. glavarja dr. Senekoviča (!) — da je namestnik ves blede poslušal izjavo in končno, da odposlanci niso čakali njegovega odgovora, temveč so se po prečitjanju izjave molče odstranili.

Zares dramatičen prizor za velike in male bogove iz Jutrove dežele. — Umeje se, da smo se tudi mi hoteli naslajati na tej najnovejši tragikomediji naših mladih junakov, ki menijo, da je v svobodni Jugoslaviji dovoljena vsaka neslanost, samo da se vzpizori pod patronanco g. Pribečevića. Kajpada, zakaj pa imamo »slobodu zlatnu«, za katero naš pokrajinski namestnik ni ničesar storil v 50 letih svojega idealnega delovanja!

Ali prepričali smo se, da ne moremo prav nič uživati tega dramatičnega prizora, ker je v »Jutru« tako pomešana laž in tako potrjena resnica, da se nam smilijo v globino srca za vse, kar in kakor se je v resnici zgodilo in kar se še utegne pripetiti.

Najpoprej moramo, žal, pribiti, da je v »Jutru« priobčena izjava v najvažnejšem delu strahopetno potrjena. V prečitani izjavi namreč ni bilo tu podčrtanih besed: ... da se bomo proti Vam borili z vsemi sredstvi, ki nam stojijo po zakonu na razpolago, in pa: ... ki so pripravljene z najskrajnejšimi zakonitimi sredstvi doseči svoj cilj. — Ako bi bile te besede v prečitani izjavi, vprašamo, čemu bi g. namestnik vos blede poslušal izjavo in kje bi ostal potem tisti mučno-dramatičen prizor? Boja z zakonitimi sredstvi se g. namestniku pač ni treba bati, ker lahko mirno spi v popolnoma gotovem prepričanju, da ga vsa tista zakonitost ne doseže.

Ali vsa stvar spremeni svoje lice tedaj, ako iz izjave izpustimo podčrtane besede, kajti brez teh je bila izjava prečitana in s tem zadobi izjava obliko nevarne grožnje in izsilovanja, kar je zločinsko dejanje in torej kaznjivo.

V listih priobčena izjava je potrjena. Da ne bo morda kakih nepotrebnih izgovorov, pribijamo takoj, da so stilizatorji lahko vse besede tudi zapisali — ali pri čitanju onih značilnih besed ni bilo! V »Jutru« je torej priobčen falsifikat!

Trditve o »mučno-dramatičnem načinu« je zrasla najbrž na zelniku »Jutrove« dežele. Niti v glavo ni padlo g. namestniku, da bi jim ponujal roko in zategadelj tudi nista prišla v morda zaželen položaj, da bi jo mogla odkloniti. Zares, koliko ponižanje si je prihranil naš Iv. Hribar, čez 50 let svojega življenja in blagoslovljenega dela za narod in naše ujedinjenje!

Pokrajinski namestnik je mož, ki je kazal narodu čez 50 let, da ne pozna strahu za svojo kožo. Zato je smešna trditev, da je postal naenkrat tak zajec, da bi vztrepetal pred odborniki »Orjuna«, če mu tudi še tako groze z vsemi sredstvi (zunaj meja zakonitosti)!

Ko je slišal, da prideta dva odposlanca »Orjuna«, je poklical k sebi referenta za celjske zadeve, g. vladnega svetnika dr. Svetka (in ne dr. Senekoviča!), in sicer edino v ta namen, da bo imel pričo za razgovor z odposlancema. Kako prav je imel in kako previdno je ravnal, je pokazala priobčena izjava, kajti poleg g. namestnika je tudi dr. Svetek dobra priča, da je izjava v »Jutru« v najbolj bistvenih točkah — potrjena.

Da bi bil g. namestnik ves blede itd., je smešna in absurda domišljavost, kajti g. K. in Z. ga nista niti za trenutek spravila iz ravnotežja, dasi je prvi med čitanjem večkrat grozeče upiral svoje oči vanj, kakor bi ga hotel že s pogledom prebosti.

Ako pa hočemo govoriti o kakem dramatičnem prizoru, tedaj se je ta zares odigral, ko sta g. odposlanca takrat, ko jima je hotel g. namestnik po zaslugi odgovoriti — zbežala in takrat, ko jima je med vratmi, ker mu nista hotela izročiti izjave, zaklical: »Torej še toliko poguma nimata, da bi mi svojo izjavo izročila!« — Toliko bo menda dovolj!

Ry.

NEMŠKI POLK V MARIBORU.

»Jutro« pripoveduje z vso resnobnostjo, da pride v Maribor nemški vojvodinski polk, — in vsa tendenca izzveni v nesramnosti, da je to koncesijo Nem-

cem izposloval g. pokrajinski namestnik. — Predvsem ugotavljamo, da nemškega polka ni, ne v Vojvodini, ne kje drugod. Naša vojska ima samo jugoslovenske polke, in niti enega ni, ki bi imel le približno nemško večino! Za zlobnost »Jutra« je torej značilno, da je vse vkup zlagano! Kaj vse je zakrivil naš stari bojovnik Ivan Hribar! Le dalje, modrijani iz »Jutrove« dežele!

Ry.

Politične novosti.

NAŠA KRALJEVINA.

— Nov list v Beogradu. Te dni začne zopet izhajati »Kolo« Pavla Rankovića, ki je bilo ustavljeno ob prihodu Avstrijcev v Beograd.

— Židovski mesečnik. V kratkem izide v Novem Sadu židovski politični mesečnik »Hator«, ki bo zagovarjal cionistično idejo. Urednik je dr. Sigmund Handler.

— Demokratska konferenca. V nedeljo 4. t. m. se je vršila v Zagrebu konferenca delegatov organizacij demokratske stranke iz vse zagrebske županije pod predsedstvom bivšega namestnika Jurja Demetrovića. Na tej konferenci so določili za nosilca kandidatne liste v Zagrebu predsednika narodne skupščine dr. Edo Lukinica. Določeni so bili tudi sreski kandidati v zmislu sklepov okrajnih kandidatnih zborovani. Govoril je tudi bivši minister Svetozar Pribečević, nakar se je konstituiral okrogli odbor demokratske stranke za zagreško županijo. Za predsednika je bil izvoljen Juraj Demetrović.

ČEŠKOSLOVAŠKA.

— Hlilica proti zakonu v obrambo države. Poslanec Hlilica je imel pogovor z urednikom »Kassat Naplo«, ki mu je izjavil poleg drugega tudi tole: V Prago podemo z namenom, izvajati skrajno opozicijo. Napeli bomo vse sile, da se v obrambo republike ne bo uvedel zakon, ki pomeni za nas onemogočenje javnih shodov, ječo ter zaplenbo posesti. Z imenovanjem zakonom se ima ohraniti sedanja centralistična vlada in onemogočenje izvedbe pitsburške pogodbe. Z odpravo samouprave mest se bodo ojačile samo češke postojanke v mestih. Pač značilna izjava mišljenja slovaških ljudskih zastopnikov.

POLJSKA.

— Poljska vlada in manjšine. Ministrski predsednik Sikorsky je nedavno sprejel nemško deputacijo, ki ga je prosila, naj vlada prizna zvezo nemstva. Deputacija je obenem izjavila, da je bil predsednik organizacije, Grache, brez njene vednosti povzhan v Berlinu za polkovnika. (Grache je bil nemški oficir. Ko je postal poljski državljani, je stopil v pokoj. Medtem ga je vojni minister v Berlinu povabil. Torej goli birokratezmi, iz katerega je nastala velika afera.) Sikorsky je obljubil zastopnikom nemstva, da jim bo vlada po možnosti ustregla.

BELGIJA.

— Stališče Belgije v ruhrskem vprašanju. Parliškemu »Tempsu« poročajo iz Bruslja, da belgijsko javno mnenje v celoti odobrava postopanje g. Le Troqueur-a in generala Weyganda. V pogledu neposrednega značaja francosko-belgijskih pogajanj je sicer opaziti nekoliko rezerve, vendar se na merodajnih mestih priznava, da je bilo sklenjeno naglasti ostrino ukrepov, podvzetih po sistemu progresivnih sankcij. Iz Poruhra so namreč prispeli vesti, da se bo preganjalo vse pruske uradnike, ki izvršujejo berlinske naredbe o pasivni rezistenci uradništva napram okupacijskim četam. Organizirala se bo tudi kontrola nad izkoriščanjem fiskalnih rudnikov.

NEMCIJA.

— Boljševiške milijarde za komunistično propagando. »Rote Fahne« (Berlin) doznava, da je »Vseruski centralni svet strokovnih organizacij« nakazal centralni nemške komunistične stranke 100.000 zlatih rubljev, ki naj se »uporabijo za sistematično borbo proti buržoaziji«. »Vorwärts« opozarja z ozirom na to, da ruski komunisti tako splendorno podpirajo boljševiške rusiške socialističnih organizacij, da se boljševiki na drugi strani ne branijo sprejemati prispevkov nemškega delavstva za gladno prebivalstvo Rusije.

rih ponavljajo »Lillom«, »Svatba Krečinskega«, toda nedopustno je te ponovitve bagatelizirati s površno igro. Razne »Probiernamzelli« obojega spola pa stvar še poslabšajo. In če se posamezne vloge menjajo, ne sme se to zgoditi na škodo predstave!

Zelo nečudežno je žel »Čudež sv. Antona« preko odra. Videl sem nedeljsko predstavo. Prazne lože. Publika se nemirno premika po sedežih. (Zakaj so dali to predstavo v nedeljo, je nerazumljivo.) In ta klaverna skupina v I. dejanju! Vse brez lučja. Duhoviti domisleki avtorja se gubijo v gneči na odr. Drug drugemu so na poti. Zdi se, da vsi obupno čakajo konca. Maeterlinck je spisal satirično legendo — videl sem dolgečas in občutil praznino.

»Črna dama iz sonetov« je kot zanimiv dramski felton o Shakespeariu. Režija g. Lipaha je dobro podala stil in zgodovinsko občutje. Ga. Šaričeva je s svojim mehko-melanholičnim glasom v to medigro zanesla prijetno harmonijo. G. Lipah, sicer nekoliko prenagel v kretljah in v govoru mestoma odsekan, je imel sicer mnogo prav srečnih momentov.

Gdč. Gabrijelečeva je nastopila v dveh različnih vlogah. (Zakaj so ji dali staro teto Hortenzo v »Čudežu«...?) Poleg Kralja in Terčija je bila v celokupnem šibkem igranju med boljšimi.

Ko so ponovili še »Madame sans Genes«, v kateri komediji je predvsem ugajala zanimivo ustvarjeni Napoleon gosp. Putjata, je prišel v tolažbo in opravičilo dostojno podani Buchnerjev »Vojček«. Iz preteklosti je mlad, genijalen duh v strogo moderni režiji zablistel v čudovitem sorodstvu s sedanostjo. Za odrom gre priznanje Šestu, na odru Rogozu, Juvanovi, Kralju...

Celoten utis dozdajnih predstav kaže trenutno padanje in dviganje, poleg šibkejših uprizoritev je zaznamovati tudi mnogo močnejših utisov.

Da primanjkuje gledališč starih moči, da ni dobre nalivke in izrazitih komikov je manj važno ko dejstvo, da je v celoti ensembel še nedograjen in je vsled tega mnogokrat odvisen od nastopov posameznih moči, dvigajočih se iznad povprečne višine. Tako nesorazmerje sil ni zdravo. Predvsem režije stvar naj bo, da izjednači to neenakost s tem, da resno poskrbi za vzgojo na-raščaja in da razmaha talentom, ki stremijo navzgor.

Le v skupnem delu in v stalnem pomladku ensembela leži ključ do cvetoče bodočnosti naše države.

— Ugrabljeni Sabinke. Nocoj (7. febr.) vprizori drama Schönthanovo veseloigro v štirih dejanjih »Ugrabljeni Sabinke«, ki ni niti skupnega z lani igrano farso Leonida Andrejeva »Prekrsane Sabinke«. Schönthanova veseloigra je delo brez posebnih literarnih ambicij, polna pa je pri-srečnega humorja, komičnih situacij in dovršitih domislekov. Vsi delci vrtili je ostala sveža do današnjega dne. V njej nastopijo gdč. M. Danilova, gdč. Gabrijelečeva, gdč. Rakarjeva, ga. Rogozova, ga. Wintrova, g. Medven, g. Peček, g. Putjata, g. Rogoz in g. Smerkolj. Režijo vodi g. Šest.

— Gunduličeva »Dubravka«. V soboto zvečer je doživela v zagrebškem gledališču uprizoritev Gunduličeve velike pesmi »Dubravka« siljen uspeh. Delo je prišlo znova predelano in v povsem novi obliki na oder. Glasbeni del je napisal komponist Dabronić. Scenična dela in režijo je vodil g. Branko Gavella. Popolnoma novi kostumi in dekoracije so bili izdelani po načrtih prof. Kljakovića. Muzikalni del je nastudiral Oskar Josefović.

— Naši akademski na Poljskem. Jugoslovanski akad. klub v Krakovu »Slovenski Jug« prireja ciklus predavanj na jagelonski univerzi. Namen predavanj je spoznati goli-ko javnost z našo literaturo.

Dnevne novosti.

— Gospod pokrajinski namestnik Ivan Maribor se je odpeljal večeraj popoldne v službenih poslih v Beograd.

— Glavni volilni odbor NRS za mariborsko oblast in srezka odbora za levi in desni breg imajo skupno seje v Mariboru, Vrazova ulica 3, III. — Somišljeniki in prijatelji stranke naj se v vseh zadevah obrnejo ustmeno ali pismeno na ta naslov. Tam se sprejemajo tudi prijave za vstop v stranko.

— Stritarjeva zahvala Mariboru. Nestor naših literatov in pesnikov, Josip Stritar je poslal iz Rogaske Slatine, kjer se počuti prav dobro, okrajnemu glavarju dr. Lajncu pismo, v katerem se v toplih besedah zahvaljuje vsemu prebivalstvu Maribora za veličasten sprejem, ki mu ga je pridelilo ob njegovem povratku v domovino.

— Seja mariborskega občinskega sveta. Za večeraj napovedana seja mariborskega občinskega sveta se ni vršila, ker so bili socialistični odborniki zadržani. Seja je določena za danes. Iskreno bi bilo želeli, da se s to sejo že vendar konča frivolna igra z mariborskim mestnim gospodarstvom, pa naj že kakorkoli izpade ponovno ponesrečeno glasovanje o kritiki proračuna za leto 1923.

— Z ljubljanske univerze. K pravno-zgodovinskemu državnemu izpitu koncem zimskega semestra se je prijavilo 47 kandidatov. Izpiti so pričeli v ponedeljek in bodo trajali 8 dni.

— Japonska profesorja v Zagrebu. V Zagrebu se te dni mudita dva japonska učenjaka prof. dr. Mitsunaga Jutaha in prof. Tello Miura. Oba sta profesorja gozdarstva. Od japonske vlade sta bila poslana na študijsko potovanje. Obiskala sta vse važnejše univerze v Evropi in se nahajata na povratku v domovino. Iz Zagreba odpotujeta tula gosta v Beograd.

— Dopust za dijake-vojake. Vojno ministrstvo je izdalo vsem vojaškim poveljstvom ukaz, da morajo dati dijakom, ki želijo polagati izpite, brezpogojno primeren dopust.

— Pristojbine za vizum potnih listov za Češkoslovaško. Od 1. t. m. je treba plačati za vidiranje potnih listov za Češkoslovaško sledeče pristojbine: bolje situirani sloji 75 Kč, državni uradniki 25 Kč in dijaki 12,50 Kč. Preracunavanje in dinarsko veljavno se ravna po kurzu, ki je bil prejšnji dan določen na beograjski borzi.

— Stavka cestne železnice v Ljubljani. Osrednji odbor ZJZ nam je poslal sledeče obvestilo: Uslužbenici cestne električne železnice so vzili pri obratnem vodstvu v Ljubljani spomenico s prošnjo za nabavni prispevek v znesku 2500 K za samce, 3000 K za oženjene brez otrok in 3500 K za oženjene z otroci. Uslužbenici niso dobili polnovne odgovora ne do prvega roka dne 1. februarja ne do drugega roka 5. februarja. Dne 8. junija so uslužbenici c. e. ž. sklenili s svojo upravo, ki ima svoj sedež še vedno na Dunaju, dogovor o raznih osebja tihodnih se ugodnostih. Zapisnika o tem dogovoru pa dunajska uprava še do danes ni podpisala in podpisane vrnila. To ne moremo označiti drugače, kot nesramno izživljanje. Uslužbenici c. e. ž. so torej sklenili, da stopijo danes dne 7. t. m. ob 12. uri v stavko. Toliko spoštovanemu občinstvu v vednost s prošnjo, da bi nas v naših upravičenih željah podpiralo.

— Za vse ruske šole v naši kraljevini je pod odlokom ministrskega sveta pristojno ministrstvo prosvete.

— Brzostrelna puška. Neki višji častnik iz Skoplja je s pomočjo nekega strojne inženirja konstruiral električno puško, ki odda 1000 strelcev na minuto. Izum bo kupilo vojno ministrstvo. Podrobnosti so tajne.

— Paketni promet med našo državo in Ameriko. Te dni se je otvoril poštni paketni promet med našo kraljevino in Zedinjenimi državami Severne Amerike s posredovanjem ameriških državnih pošt. Na paketih in spremnicah mora biti napisana označba: »Par la poste d'Etat« ali pa »Service officielle«. Dolžina je dovoljena do 103 cm. Dolžina in obseg (po širini pošiljke merjen) ne sme presegati skupaj 180 cm, pri paketih, kojih dolžina ne meri več kot 75 cm, pa 200 cm. Omot paketa mora biti močan, vendar pa ne sme ovirati carinskih ali poštinskih uradnikov pri pregledovanju vsebine. Pošiljke, katere so zaprte s pečati, in zabojli, kojih pokrovi so privarjeni ali z železom pritrjeni, se ne sprejemajo. S ključavnico zaprte pošiljke se sprejemajo, ako je nanje pritrjen ključ. Zabojli kojih pokrovi so pritrjeni z žebli ali pa z vijaki ali kojih omet je zaščit, so tudi dovoljeni. Pošiljatelj mora spremnici vsakega paketa priložiti račun. Ako vrednost pošiljke presega 500 frankov, mora biti račun overjen pri ameriškem konzulatu.

— Elektrotehnični tečaj v Zagrebu. S 15. t. m. se odpravi v Zagrebu na tehniški srednji šoli tečaj za elektrotehnike, ki bo trajal do konca šolskega leta. Namen tečaja je, izpopolniti pomočnike v teoretičnem in praktičnem znanju.

— Odmev ljubljanskih dolarjskih tatvin v Zagrebu. Na kolodvorsko pošto v Zagrebu so prihajale vedno pogostejše pritožbe, da brez sledu izginjajo priporočena pisma. Končno se je tajni policiji posrečilo izslediti tatove v osebi pismonoše S. Gjurašovića in G. Biroša. Oba sta bila aretirana in oddana v preiskovalni zapor. Gjurašovič priznava, da je odpiral same pisma, katerih ni mogel dostaviti. Biroš pa skesano priznava, da je odpiral predvsem ameriška pisma, iz katerih je jemal dolarje. Zamenjavlj jih je v različnih zagrebških menjalnicah in v izkupičkom dokaj kavalirsko živel. V boljši gostilni je imel rezervirano mizo, kjer se je mastil in pivoval s svojimi prijatelji in intimnimi prijateljicami. Seveda se je vozil z avtomobilom in je tupalet se je zadovoljil tudi z izvoziškom. Sedaj oba premišljujejo o minljivosti vsega posvetnega in skesano čakata na sodobo pravičnega sodnika.

— Nagla smrt v vlaku. V kupeju osebnega vlaka, ki vozi iz Monakovega v Zagreb, so našli v Zagrebu trup mladega Slovence. Zdravstvena policija je dognala, da je mrlil 1. 1897 rojeni železniški uradnik Josko Vajd. Njegov sopotnik, železniški uradnik Rudolf Mlač, pripoveduje, da sta med vožnjo še mirno kramljala, nakar ju je premazal spanec. Ko so prišli v Zagreb, ju je hotel spremljati zbirati, pa je zapazil, da je Vajd trn. Policijski zdravnik je potrdil, da je nastopila smrt vsled srčnega kapi.

— Kašo bi rad jedel nekdo, ki je ukrajal trgovcu Zoretu v Ljubljani nekaj čez 100 Kč, če jo vrne, se mu da.

— Smrtna kosa. Včeraj popoldne je po dolgi, mučni boleznii umrla v mariborski javni bolnišnici gospa Milena, soproga ljubljanskega profesorja dr. Antona Papeža. Pogreb bo v četrtek popoldne. Težko prizadetima rodbinama Papež-Premreu naše iskreno sožalje!

— Mariborske vesti. — Nov notar v Mariboru. Minister pravde je imenoval za notarja na četrto notarsko mesto v Mariboru Ivana Ašiča, notarskega kandidata v Mariboru. — Pasji kontumaci. Mestni magistrat je odredil strog pasji zapor. Lastniki psov, ki bi ne vpoštevali tozadevnih zakonskih določil, se bodo brezpogojno kaznovali. Zaporna kazen znaša do 2 mesecev in denarna globa do 3000 Din.

— Navijanje tržnih cen. Neki Stevan Drevesček iz Mihovce pri Ptuj je zahteval za 70 dg svinjske glave samo 100 K. Mariborski listi pravijo, da je najbrže vračunal »svinjski talent«, zato se bo zagovarjal pred sodiščem. — Alojz Zunković iz Prepolja je prodal neki stranki več kilogramov slanin po 120 K. Nato je nekemu trgovcu ponudil slanino po 125 K. Trgovcu je bil voljan plačati zahtevano ceno, Zunković pa je odpovedal prejšnji stranki kupčilo. Ko je trgovcu to videl, je odšel od kupčije; Zunković je slanino naložil ter odpeljal domov. Ovaden je bil radi navijanja cen državnemu pravdnistvu. — Radi tatvine sta bila aretirana nek Franjo Golnar in Roza Stern. Prvemu so ugalali gonilni jermeni, slednji pa denar. — Mučen doživljal. Neki krojaški mojster je te dni sedel z vinskimi bratci pri sladki kapljici vina. Ko so se odpravljali iz gostilne, je opazil, da mu manjka 200 Din. — Brezplačno »stanovanje« je preskrbela policija potepuhu Ferdu Brezniku. — Zivinski sejm v Mariboru so od pokrajinske vlade v Ljubljani do preklica prepovedali. — Tihotapstva na avstrijski meji še ni konec. Priljubljeno »blago«: vžgalice, saharin in cigaretni papir. Carinska oblast je te dni zopet prišla dva tihotapca.

— Samomor ali nesreča. Na južni strani železniške predora pri Lajteršperku so našli davi razmesarjeno truplo neke ženske, ki je bila kasneje agnoscirana kot žena železničarja Rumpja. Ni še dognano, ali gre za samomor, ali pa za nesrečo.

— Tatvine. Francetu Rode iz Kamnika je nekdo ukradel nekaj obleke v vrednosti 9500 K. — Bosku Povljajev v Mostah je bilo ukradeno kolo. — V Zidanem mostu je nekdo ukradel Tahiru Derneroviču nahrbtnik napolnjen z obleko.

— Ker je bila sita življenja, se je v Temešvarju obesila 103 leta stara Helena Jovanović. Imela je 13 otrok in 20 vnukov, ki so vsi pred njo pomrli. Njen oče je dosegel starost 102, mati pa 105 let. Kot po navadi je vstala tudi onega dne ob 6 zjutraj, se popolnoma belo oblekla in se obesila v sobi.

— Za mnogozestvo vnet mož. V Novem Sadu so aretirali profesionalnega goljufu Gvozdena Sretenovića. Sleparyl je na ta način, da se je zaročil, dal prepisati njeno premoženje na svoje ime in je takoj nato prodal premoženje. Njegovim spekulacijam je nasledilo v Vojvodini osem za zakon vnetih žensk. S sleparijami je pričel po svojem begu iz novosadskih zaporov.

— Uboj na svatbi. Bila je svatba pri kmetu Josipu Gjuranu pri Sv. Ivanu Zelina na Hrvatskem. Gostov je bilo mnogo preveč, da bi se mogli vsi zabavati v hiši. Ni ostalo drugega, kakor da jih je nekaj ostalo na dvorišču. Tej grupi pa sta se kmalu pridružila nevarna razbojnika Pavel Baček in Ivan Matičić. Kar je pristopil Matičić k kmetu Horvatiću in ga prosil za kratek pogovor med štirimi očmi za hišo. Nič hudega sleuč je kmet vabilo sprejel, toda komaj sta bila na samem, ga je razbojnik petkrat z bodalom sunil v prsi. Nesrečnež je kmalu nato izdihnil. Razbojnika sta še na svojem begu oddala par strelcev v gručo, ki pa so k sreči zgrešili svoj cilj.

— Senzacionalen vlom v Zagrebu. Med opoldanskim počitkom, ko je odšel lastnik na kosilo, je neznan vlomilec vlomil v trgovino zlatarja Ivana Gabrona na Illici. Takoj, ko se je lastnik vrnil, je zapazil, da so notranja steklena vrata odprta. Ker je bilo to proti njegovi navadi, je v strahu pogledal v trgovino, pa ni zapazil ničesar sumljivega. Ko pa je pogledal v izločeno okno, je zapazil, da je prazno. Po njegovi izjavi je bilo ukradenega mnogo briljantnega nakita v vrednosti čez 2 milijona kron. Gabron je razpisal 40.000 K nagrade za onega, ki bi izsledil vlomilca. Na policiji se je javil neki krojaški pomočnik, ki je izjavil, da je videl, kako je v kritičnem času neki mož, star od 35 do 40 let, mirno otvoril rolleaux in šel v trgovino. Po njegovi izjavi sodeč gre za dobro izvežbanega vlomilca. Policija je napela vse sile, da izsledijo milijonskega tatu.

— Našel se je momek s srebrnimi jagodami. Dobi se pri gd. Jožici Pogačnik, Miklošičeva cesta št. 4.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnih tvrdke Peter Kozina & Co., z znanjko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Šolstvo.

3 Obisk ljubljanske univerze. V zimskem semestru 1922/23 je bilo vpisanih 1257 slušateljev in slušateljic in sicer: na juridični fakulteti 327 slušateljev in 4 slušateljice, na filozofski fakulteti 240 slušateljev in 51 slušateljic, na tehniški fakulteti 422 slušateljev in 6 slušateljic, na medicinski fakulteti 83 slušateljev in 1 slušateljica, na teološki fakulteti 111 slušateljev. Letni semester traja do 28. junija. Inskripcija za ta semester traja od 14. do 20. februarja.

Narodno zdravstvo.

z Izkaz o zdravstvenem stanju v Ljubljani za čas od 28. januarja do 3. februarja izkazuje sledečo statistiko: Umrla je 23 oseb, 14 moških in 9 ženskih in sicer: na letitki 9, na pljučnici 2, na raku 1, vsled srčne hibe in boleznii žila 6, drugi so umrli vsled naravnih vzrokov. Porodov je bilo 29, 17 moškega in 12 ženskega spola. Nalezljivih boleznii je bilo naznanjenih: škrlatica 2, influenca 1, norice 1 slučaj, z Boleznica za venerične bolezni v Novemzparju. Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo otvoriti v Novemzparju bolnico za venerične bolezni. Potrebni material je že nabavljen, gre samo še za nakup posojila.

Novosti iz Primorske.

— Popolna Italijanska šola v Ajdovščini. Kakor znano, je nastavljen skoraj pri vsaki ljudski šoli v Juljski Kraljini učitelj Italijan, ki ne razume niti ene slovenske besede. Smešno je radi tega dejstvo, da je naučna uprava tem učiteljem raznarodovalcem strogo zabijala, da ne smejo pod kajnjo odpuštile iz službe spregovorili nobene slovenske besede. Pričakovala je, da bo poitaljančevanje na ta način bolj uspešno. Uspeh pa je bil ravno obraten. Učitelji so jeli pridno segati po slovarjih, ako niso hoteli, da bi se znala mladina ob koncu samo še italijansko smejati. Nekateri so pa raje proslili za premetevst v mesto. Kakor čujemo, so otvorili v nedeljo v Ajdovščini novo Italijansko šolo. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali razen fašistov in renegatov še pozvali (v pravem pomenu besede) gostje. Menila smo, da so Italijani jako kratkega spomina, ako mislijo, da bodo želi kak uspeh.

— Prodane duše v Ricmanju. Vsem znane Ricmanje pri Trstu so v nedeljo dočakale jako žalosten dogodek. Deseterica fašistov, med njimi par domačinov in to je najbolj žalostno, je vdrla v prostore bralnega in pevškega društva »Slavec« in vse knjige raztrgala in zažgala. Domači fašisti mislijo, da se bodo pod fašistovsko zastavo rešili brezposelnosti, pa se motijo!

— Velik požar v Gorici. V delavnihi Jožefa Facilja v Gorici je izbruhnil požar, ki je v kratkem času vpepel celo poslopje. Škoda se ceni na 100 tisoč litr.

Sokolski vestnik.

Maskarada Sokola na Viču se vrši v soboto 10. t. m. v viškem sokolskem domu. Vsa dvorana bo zelo okusno okrašena in tudi za buffet je že preskrbljeno; istotako bo plesalec v polni meri ustrezno, kajti vrteli se bodo po zvokih originalnega Jazz-bande-a. Maske se priljavljajo v četrtek 8. t. m. in petek 9. t. m. vselej od 7. do 9 ure na galeriji in na večer maskarade v garderobi viškega sokolskega doma. Dostop imajo samo dostojne maske. Vstopnina znaša za maske 8 Din, za nemaskirane 10 Din.

Drobtine.

* Zaroka Italijanske princezine Jolande. Iz Rima poročajo, da se je 5. t. m. v Kvirinalu zaročila prvorojenka Italijanske kraljevske dvojice Jolanda z grofom Calviem di Bergolo, kavalerskim stotnikom.

* Donava narašča. Vsled deževnega vremena je Donava narasla in prestopila svoje bregove. Poplava grozi predvsem Niže Avstrijski. Največ je od sedaj trpel Wachau, kjer sega voda že do prvega nadstropja hiš. Škoda je ogromna.

* Zakonsko pravo v Ameriki. Poleg zakonov proti prekomernemu naseljevanju stoji v središču javne diskusije vprašanje zakonskega prava. Stremljenja gredo za enotnostjo zakonskih določil v vseh državah velikega sodržavja. Pripravlja se zakonski načrt, po katerem bo ločitev možna le iz petih razlogov in sicer radi prečestva, neozdravljive bolezni, zlobne zapustitve, grdega ravnanja in obsodbe radi zločina. Sodna ločitev naj velja za vse države in naj stopi v veljavo šele po enem letu. Načrt se predloži kongresu, ki bo razpravljal posebno o zadnjih dveh določilih.

Borzna poročila.

Zagreb, 6. febr. Devize. Dunaj 0.15 do 0.151, Berlin 0.26—0.27, Budimpešta 4—4.20, Italija 507.50—515, London 495—497.50, New York ček 104—105, Pariz 640—660, Praga 307—309.50, Švica 1970—1980, Varšava 0.32—0.34. Valute. Ameriški dolarji 101—103, avstrijske krome 148—149, češkoslovaške krome 0—308, italijanske lire 500 do 505.

Beograd, 6. febr. Devize. Bukarešta 48—51, Berlin 25—28, Dunaj 0.145—0.15, Budimpešta 4—4.20, Sofija 63—65, Pariz 630—650, Praga 295—315, Zeneva 1950 do 2000, Milan 495—506, New York 100—0, London 470—480. Valute. Efektivni ameriški dolarji 97.

Curih, 6. febr. Berlin 0.01375, New York 531, London 24.83, Pariz 33.95, Milan 25.725, Praga 15.675, Budimpešta 0.20, Beograd 4.95, Bukarešta 2.50, Sofija 3.20, Varšava 0.01375, Dunaj 0.007425, avstrijske krome 0.0075.

Berlin, 6. febr. Dunaj 53.51, Budimpešta 1446, Milan 184.038, Praga 117.020, Pariz 244.387, London 177.056.25, New York 37.655.62, Curih 713.250, Beograd 33.411.

Praga, 6. febr. Dunaj 4.75, Berlin 8, avstrijske krome 4.75, italijanske lire 166.50, Budimpešta 132.50, Rim 166.50, Pariz 222.25, London 161, New York 34.425, Curih 648.75, Beograd 33.25.

DOBAVE:

* Dobava moka. Pri intendaturi IV. armijske oblasti v Zagrebu (Jezuitski trg 4, soba št. 89) se bo vršila dne 20. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija glede dobave 2.450.000 kg pšenične moka tipsa 80 odstotkov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

* Dobava jermenov in usnja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 17. februarja t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 1000 kg jermenov, 100 kg jermenov za opanke in 200 kg podplatov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

VELIKI PUSTNI KORZO

»SLAVČEVA MAŠKERADA«

PUSTNA NEDELJA 11./2.

V VSEH PROSTORIH HOTELA

»UNION« V LJUBLJANI

URADNIKI

pristopajte k Narodni radikalni stranki, ki je edina državotvorna stranka!

Gospodarstvo.

UNICEVANJE NAŠE VALUTE

Pri vsakem občutnejšem kolebanju naše valute postane vse prebivalstvo, zlasti ves gospodarski svet, pozoren ter skuša kaj od začetka ugotoviti vzroke, ki spravljajo valuto iz ravnotežja. Ti vzroki niso vedno isti — enkrat politična situacija, drugičrat nova posojila, tretjič zopet razne točne in netočne vesti o žetvi itd. En vzrok pa je vedno isti in je spremljal še vsako izpreminjanje vrednosti dinarja, to je spekulacija. In ta pojav ni eden izmed najmanj opasnih!

Ne moremo se ravno čuditi, ako skušajo naši sosedje zmanjšati vrednost našega denarja, zlasti ako so ti navezani na naš izvoz. Čim slabši je naš denar, tem ceneje ga lahko dobe in tem ugodneje morejo kupovati naše eksportne predmete. Kljub se nerazviti industriji pa smo gospodarsko vendar še toliko močni in samostojni, da se moremo tem in sličnim prizadevanjem uspešno postaviti v bran in da nam v splošnem od zunaj ne morejo prav veliko škodovati.

Vse obsodbe pa je vredno, da se nahajajo v naši lastni državi ljudje, katerih edini cilj je, kolikor moreče pritisniti dinar, da potem z umazano spekulacijo in transakcijami »zaslužijo« ogromne vsote na račun našega gospodarstva.

Nekaj luči je vrgel v temne mahinacije teh zajedalcev našega gospodarstva polom tržaške tvrde Hacker in Kraus, o katerem smo na kratko že poročali.

Firma Hacker in Kraus je uživala do pred kratkem še velik ugled med Italijanskimi, kakor tudi med našimi gospodarskimi krogi in je imela precej zvez z našimi podjetji. Dočim se je bavila ta firma v prejšnjih letih v glavnem z blagovno trgovino, se je vrgla sedaj skoro izključno na valutne mahinacije zlasti z dinarjem. Firma je prodajala lire našim importerjem ter je bila vsled teh kupčij vedno v posesti velike količine dinarjev, ki se jih je metalo na tržaški trg, kar je zelo škodljivo vplivalo na tečaj dinarja ne samo na tržaški, temveč tudi na drugih borzah. Pri teh kupčijah pa so bili udeleženi — in v tem tiči ravno največja škoda in sramota — tudi nekateri bančni raynatelji in uradniki v tuzemstvu, ki so s takimi kupčijami prav pridno in uspešno pomagali rušiti naš dinar.

Kakor poročajo listi, je že uvedena preiskava, da se natančno dožene krivice in njihovo poslovanje. Te ljudi je treba brez vsake obzirnosti kar najstrožje kaznovati v opozorilo vsem elementom, ki težijo za enakimi kupčijami in uničevanjem našega gospodarstva v svoje egoistične namene.

Od vlade pričakujemo, da bo podvzela vse potrebne korake, da se vendar enkrat napravi v tem pogledu red in da bo izročila vse krivice zaslužni kazni. m—

INDUSTRIJA.

* Polom trgovske tvrde v Beogradu. Trgovska tvrdka Milčić, Miletić in Stefanović v Beogradu je prišla v plačilne težkoče. Beograjska podružnica »Praske kreditne banke«, kateri dolguje imenovana tvrdka 800.000 dinarjev, je izposlovala preko sodišča popis imovine ter zaporo imetja.

* Gospodarska kriza v Češkoslovaški. Vsled silne gospodarske krize, ki jo preživlja Češkoslovaška, se dnevno množe insolvenice. Meseca januarja jih je bilo 348. Konkurzov je bilo 22, skoro ravno toliko kakor v decembru preteklega leta.

* Zavarovalnica čsl. tovarn bombaza. Češkoslovaške tovarne bombaza nameravajo ustanoviti skupno zavarovalnico.

* Bolgarsko-češkoslovaška sladkorna tovarna. Kakor poročajo iz Prage, bo zvišala bolgarsko-češkoslovaška sladkorna tovarna svoj kapital od 200 na 400 milijonov levov.

* Nov gospodarski list. V Oslijeku je prišel izhajati nov gospodarski list »Jugoslovenski Privrednik«, organ akc. odbora za »Opći privredni savez u Jugoslaviji«.

TRGOVINA.

* Važno za trgovce s semensko delitjo. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od poljedelskega ministrstva rešenje, s katerim se izjemoma dovoli pakovanje semen za plombaranje tudi v vrečah s šivom — zbog pomanjkanja vreč brez šiva. Šiv mora biti obrnjen proti notranji strani vreče in plomba ali vrvice iste, mora iti skozi šiv, da se onemogoči zlorabe. Predložitve odobrenje velja samo za to ekspedicijo, prihodnje ekspedicije se bodo morale vršiti soglasno pravilniku o kontroli semen.

* Porast cen na Češkoslovaškem. Indeks cen v republiki Č. S. je v zadnjih dneh zaznamoval majhen porast cen nekaterim življenjskim potrebščinam. Od porasta čsl. so tekom približno drug drugega leta vse cene zmerno toda konstantno padale. Povisek cen zadnjih dni je pa povzročil po padcu češke krome od 18 na približno 15 cent. v Curihu. Vplival je tudi zunanje politični položaj. Razen tega je za lahki porast cen v prvi vrsti kriva ona nesolida trgovina, ki vsaki padec valute brezvestno izrablja v svojo korist in tako tira cene navzgor tudi pri solidnih trgovcih. Po mnenju čeških listov se mora dviganje cen na vsak način preprečiti, ker bi bil v nasprotjem slučaju uspeh deflacijske politike, ki jo izvajaa Č. S. vlada s tolikimi žrtvami za svoje narodno gospodarstvo znatno manjši.

* Švicarsko-italijanska trgovinska pogodba. Dne 27. januarja je bila podpisana trgovinska pogodba med Italijo in Švico. Pogodba stopi v veljavo 20. februarja in velja eno leto ter se molče obnovi, ako bi ne bila v roku 6 mesecev odpovedana. Italija je dovolila v tej pogodbi Švici celo vrsto carinskih olajšav, zlasti za živilo, živila, tekstilije in stroje. Švicarske koncesije napram Italiji zadevajo v glavnem sadje, zelenjavo in klobase.

* Trgovinska pogodba z Nemško Avstrijo. V par dneh se bo vršila v ministrstvu zunanjih zadev konferenca med zastopniki naše in avstrijske vlade glede sklenitve nove trgovinske konvencije med obema državama.

* Zunanja trgovina Sev. ameriških Združenih držav. Izvoz iz Severoameriških Združenih držav je znašal leta 1922 3 milijarde 831.516.735 dolarjev, t. j. za 635.514.621 dolarjev manj kakor pa leta 1921 in za 347.498.433 dolarjev več kakor prejšnja leta. Uvoz zlata je znašal 275.169.785 dolarjev proti 691.248.297 dolarjev leta 1921.

* Velesejem na Dunaju. Spomladanski velesejem na Dunaju se vrši od 18. do 24. marca t. l.

PROMET.

* Reparacije. Zadnje dni je prejele prometno ministrstvo na račun reparacij nadaljnjih 35 lokomotiv, 80 vagonov za normalne in 31 vagonov za ozkotirne proge. Doblave voznega parka in železniškega materiala se še vedno nadaljuje. — Ministrstvo za narodno zdravje bo naročilo v Nemčiji na račun reparacij 200 lesenih hišic, ki se bodo uporabljale kot paviljoni za nalezljive bolezni.

* Transportna konferenca v Pragi se bo vršila tekom tega meseca. Ta konferenca bo uredila vprašanje transportnih dlogov za tranzitni promet zlasti med nasledstvenimi državami.

* Trgovinski promet v tržaški luki. V mesecu oktobru lanskega leta je znašal uvoz v tržaško luko po morju 87.248 ton, torej za 9876 ton manj kakor oktobra 1921. Uvoz po kopnem znaša 54.526 ton, t. j. 3180 ton manj kakor istega meseca leta 1921, izvoz po morju znaša 35.758 ton, t. j. 5837 ton več kakor oktobra 1921. Izvoz po kopnem znaša 48.660 ton, t. j. 10.250 ton manj kakor oktobra 1921. Od 1. januarja pa do 31. oktobra lanskega leta je znašal skupni uvoz 2.392.067 ton. Prvih deset mesecev 1921 je znašal ta promet 2.393.382 ton. — Ladski promet je znašal meseca oktobra 671 ladij s skupno 223.458 tonaže. Od teh ladij je bilo samo 315 avtonajenih z blagom. V istem času je odplopo 675 ladij. Od teh pa jih je bilo natovorenih tudi samo 330. Prvih deset mesecev leta 1922 je dospelo v tržaško luko 7880 ladij z 2.036.624 tonami in odplopo 7889 ladij z 2.071.715 tonami.

* Nova rumunska parobrodna družba. V Bukareštu se je ustanovila rumunska parobrodna družba s glavnico 40.000.000 lejev. Družba se bo nazivala »Traianul« in bo vzdrževala pomorski promet v pristaniščih na Donavi in v Crnem morju.

* Pred zabrano uvoza v Rumunijo. Vsled silnega padanja rumunskega leja so zahtevale rumunske banke od vlade, da zabraniti za tri mesece vsak uvoz. Vlada se o tej zahtevi še ni izjavila. Najbrže se to ne bo zgodilo, temveč se bo osno

Emil Gaboriau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Če bi bil Cavaillon manj razburjen, bi bil mogel brati na obrazu policijskega agenta vse znake silnega ogorčenja.

Fanferlot je bil upal, da je položil roko na važen dokument, ki je morda obsegal dokaz krivde ali očitne nedolžnosti Prosperja. Namesto tega je imel v rokah pismo zaljubljenca, ki ga skrbi bolj moda ljubljene žene, kakor njegova lastna usoda.

Na je premišljeval kolikor je hotel, iz pisma ni mogel razbrati vendar ničesar. Dokazovalo ni ničesar, niti za njega, niti proti onemu, ki je pismo pisal.

Seveda sta bili podčrtani besedi »prav vse«, toda koliko razlag je bilo mogočih za to!

Vendar se mu je zdelo potrebno, da gre naprej po tej sledi.

»Gospodična Nina Gypsy,« je vprašal Cavaillon, »je gotovo prijateljica gospoda Prosperja Bertomyja?«

»Njegova ljuba je.«

»Tako, in stanuje tu na številki 39?«

»Saj ste me videli, da sem šel tja.«

»Mislim sem si, resnično. Ali mi morete povedati, ali je najeto stanovanje na njeno ime?«

»Ne, ona stanuje pri Prosperju.«

»Dobro, in v katerem nadstropju?«

»V prvem.«

Gospod Fanferlot je zganil pismo skrbno zopet, kakor je bilo prvotno zloženo, ter ga vtaknil v žep.

»Hvala lepa, ljubi gospod, za vaše ljubezljivo pojasnilo; zato vam, če vam je prav, prihranim pot.«

»Gospod!...«

»Da, z Vašim dovoljenjem sam izročim pismo gospodični.«

Ker Cavaillon tega ni hotel pripustiti, mu je odrezal Fanferlot, kateremu se je mudilo, nadaljnje pripombe:

»Dovolil bi si dati vam dober svet: Na vašem mestu bi šel mirno nazaj v urad in bi se sploh nikdar več ne vmešaval v to stvar.«

»Toda, gospod, Prosper je bil moj dobrotnik, ki me je potegnil iz bede! On je moj prijatelj!«

»Tem več vzroka imate, da ste mirni. Ali mu morete koristiti? Gotovo ne. Nasprotno, zagotavljam vam, da mu morete le škodovati. Vsi vedo, da ste mu vdani, zato bodo pozorni, da vas ni v pisarni. Če se boste pa vtikali v to zadevo in storili korake, ki vendar ne morejo ničesar koristiti, se da temu lahko slab pomen.«

»Prosper je nedolžen; to vem za gotovo.«

To je bilo tudi Fanferlotovo mnenje; ni se mu pa zdelo umestno, da bi bil izdal svoje tajne misli. Važno se mu je vendar zdelo, da priporoča v interesu svojih nadaljnjih raziskavanj, mlademu uradniku previdnost in radi bi ga bil prosil, naj molči o tem, kar se je bilo zgodilo med njima.

»Že mogoče,« je odgovoril, »upam to za gospoda Bertomyja. Zlasti upam to tudi za vas, ki bi vas zaradi očitnega prijateljstva gotovo ne pustili na miru in celo dolžili sokrivde, če bi bil kriv.«

Cavaillon je pobešil glavo; bil je ves potr.

»Ubogajte me torej, mladi gospod,« je nadaljeval Fanferlot, »poidite v urad, in... Priporočam se vam.«

Ubogil Cavaillon je ubogal. Počasi in s težkim srcem je stopil zopet na cesto Notre Dame de Lorette. Premišljeval je, kako bi mogel koristiti Prosperju, kako bi mogel stopiti v stik z Gypsy ter ji sporočiti, kar bi bilo treba, predvsem pa, kako bi se mogel maščevati nad tem strašnim policijskim agentom, ki ga je bil tako zelo ponižal.

Ko je bil Cavaillon izginil za ogrom, je stopil Fanferlot v hišo, zaklical portirju ime Prosper Bertomy ter pozvonil na vratih v prvem nadstropju.

Nekako petnajstleten služabnik v kričeči livreji mu je odprl.

Fanferlot je vprašal za Nino Gypsy.

Ker se je služabnik obotavljal odgovoriti, je pokazal Fanferlot svoje pismo.

»Gospod Prosper mi je naročil, naj nesem to pismo milostljivi in naj počakam na odgovor,« je dostavil.

»Vstopite, povem milostljivi.«

Prosperjevo ime je pomagalo; služabnik je peljal Fanferlota v majhen salon, čigar stene so bile zakrite s svilenim damastom zlatorumene barve in okrašene z modrimi trakovi. Na oknih trojni zastori, portiere na vseh vratih in krasna preproga je pokrivala tla.

»Vraga,« je mrmral agent, »naš blaginjak pa stanuje fino.«

Ni pa imel prilike nadalje opazovati; razgrnila se je portiera in Nina Gypsy je vstopila.

Bila je to prav mlada, drobna, nežna ženska, plavalasa, pravzaprav zlato rjavih las, kakor da je iz plemena Kreolov na Havani. Roke in noge kakor otrok. Dolge svilene veje so prikrivale preživi svet velikih črnih oči; nekoliko debeli ustnici sta se smehljali nad vrsto zob, ki so bili bolj beli, kakor zobje mačke, drobni, ostrji zobje, kakor biseri, da je bilo videti, kako bi mogli pohlastati deset premoženj.

Ni bila še oblečena, odela se je bila samo v široko baržunasto jutranjo haljo, da so silili izpod odprtih čipke nočne obleke. Frizer pa ji je bil že uredil lase, kakor je bilo videti na drobnih kodrih, ki so jih na čelu držali rdeči baržunasti traki in na laseh, ki so bili zaviti ob tilniku.

Tako krasna je bila v svoji izživajoči lepoti, da je bil Fanferlot prvi trenutek ves iz sebe.

»Ej, ej,« je rekel sam pri sebi in se spomnil plemenite in vzvišene lepote Madelajne, ki jo je bil videl nekaj ur poprej, »moj blaginjak ima res dober okus, ... skoraj predober.«

Stal je zmeden pred njo, Nina pa je zrla nani z značilnim pogledom, nad vse začudena, da vidi v svojem salonu tega oguljenega človeka z mastnim klobukom.

Spomnila se je svojih upnikov in premišljala je, kateri bi bil pač mogel tako globoko pasti, ali kateri bi se drznil poslati ji tega človeka, ki si je brisal svoje obnošene čevlje po njenih debelih preprogah.

Ko se ga je bila zadosti nagledala, ga je vprašala in jezno so se ji tresle trepalnice:

»Česa želite?«

Vsak drugi razen Fanferlota bi bil ogorčen nad njenimi pogledi in nad naglasom njenih besed, on pa se je brljal za njen nastop samo toliko, v kolikor mu je dajal polasnica o značaju mlade žene.

»Niti dobra ni,« si je mislil, »niti najmanj izobražena.«

Ni takoj odgovoril, zato je Nina nestrpno začepala.

»Govorite, kaj hočete tu?«

»Milostljiva,« je rekel agent s ponižnim in krotkim glasom, »gospod Bertomy mi je naročil, naj vam izročim to pisemce.«

»Prosper? ... Ali ga poznate? Vi?«

»Imam čast, in če se smem tako izraziti, spadam celo med njegove prijatelje.«

»Gospod!...« je vzklila Nina Gypsy, razžaljena v svojem samoljubju.

Fanferlot se ni brljal za ta rezki klic; ob tem častihlepem človeku je zdrknilo zaničevanje kakor ob jeklenem oklepu.

»Rekel sem, da spadam med njegove prijatelje,« je potrdil on, »in gotovo bi imelo le malo ljudi prav sedaj pogum glasno priznati svoje prijateljstvo, to mi lahko verjamete.«

Detektiv je rekel to tako resno in prepričevalno, da je bila Nina Gypsy presenečena.

»Nimam talenta za reševanje ugank,« je odgovorila suhoparno, »kaj hočete s tem reči?«

Policijski uradnik je potegnil počasi iz žepa pismo, ki ga je bil Cavaillonu vzel, ter rekel:

»Berite!«

Očitno ni slutila ničesar hudega. Imela je najboljše oči na svetu, vendar si je nataknila drobno lornjeto, predno je razgrnila pismo.

Z enim samim pogledom je preletela pismo. Zardela je in prebledela obenem in nervozno se je začela tresti od glave do nog, omahovala je in zdelo se je, da komaj še stoji.

Fanferlot je mislil, da bo padla in je iztegnil roke, da bi jo vjel.

Nepotrebna skrb, Gypsy je bila ena izmed onih žen, pri katerih se skriva za malomarno brezskrbnostjo silna energija, ena izmed onih nesrečnih bitij, katerih odporna sila ne kozna meji; mačke v ljubkosti in čustvovanju imajo tudi kakor mačke železno silo v živcih in mišicah.

Udarec, ki jo je zadel, jo je omotil za trenutek, omahovala je, a omahnila ni. Z novo silo se je zavedla, prišla policijskega agenta za roko ter ga stisnila, da bi bil najrajše zavpil.

»Razložite mi, kaj to pomeni! Ali veste, kaj stoji v tem pismu?«

Kakor je bil sicer hraber, on, ki si je gledal dan na dan v oči z najnevarnejšimi zločinci, sedaj se je ta isti Fanferlot skoraj bal pred to Nino in njeno jezo.

»Vem, žal, vem,« je zajecjal.

»Prosperja hočejo aretirati; tatvine ga dolže!«

»Da, pravijo, da je ukradel iz svoje blaginje tristo petdeset tisoč frankov.«

»To ni res!« je vzklila mlada žena, »to je smešno in podlo!«

Izpustila je Fanferlotovo roko in besnela kakor razvajen otrok v svoji jezi. Brez ozira je raztrgala lepe čipke svoje dragocene jutranje halje.

»Prosper naj bi bil kradel, kako neumno! Zakaj pa naj bi bil kradel? Saj ima vendar veliko premoženje...«

»Nasprotno, lepa gospa,« je odvrnil agent, »zatrjujejo, da gospod Bertomy ni bogat, da ima samo svojo plačo.«

Zdelo se je, da je ta odgovor Gypsy zelo zmedel.

»Saj sem vendar vedno videla pri njem mnogo denarja,« je rekla ona, »če bi ne bil bogat... bi bila...«

Ni se upala končati; ko pa se je srečala s Fanferlotovim pogledom, sta se razumela.

Iz njenega pogleda je bilo razbrati: »Potem bi bila jaz kriva s svojimi željami in svojim luksuзом, da je kradel!«

Pogled policijskega agenta je odgovarjal: »Morda!«

Kratek preudarek je zadostoval, da se je mladi dami vrnila prejšnja sigurnost. Dvom, ki je bil ostal za trenutek, je izginil.

»Ne, Prosper bi ne bil za mene, žalibog, nikdar ukradel niti centima. Če zajema blaginjak za ženo, ki jo ljubi, z obema rokama iz blaginje, se da to pač še razložiti in pojmiti; Prosper pa me ne ljubi, nikdar me ni ljubil.«

»Ne, lepa gospa!« je zatrjeval galantno vladni Fanferlot, »tega pač ne mislite resno.«

Žalostno je zmajala z glavo. Solze, ki jih je komaj mogla zadržati, so ji zalile oči.

»Tega ne mislim samo, to tudi vem,« je odgovorila, »Vi pravite, da mi izpolnjuje vse moje želje. Kaj dokazuje to? Če rečem, da me ne ljubi, sem o tem le predobro prepričana; lahko mi ver-

jamete. Enkrat v mojem življenju me je nekdo resnično ljubil, in kar trpim sedaj že eno leto, mi dokazuje, kako nesrečna sem ga storila. V Prosperjevem življenju pa ne pomenim ničesar.«

»Potem pa, zakaj?«

»Da, da, zakaj?« ga je prekinila Nina Gypsy. »Če bi mi mogli vi to povedati. Vse leto že iščem odgovora na to vprašanje, ki je za žensko tako strašno. Pa uganite misli človeka, ki se zna tako premagovati, da mu ni nikdar brati na oči, kaj se godi v njem! Opazovala sem ga, kakor more opazovati le ženska moškega, od katerega je odvisna njena usoda. Vse zaman. Dober je in krotak, do živega pa mu ni priiti. Za slabotnega ga imajo, a se motijo. Ta mož s plavimi lasmi je kakor trsje z železno dušo.«

Preobvladala jo je sila čustva ter odkrila globčino svoje duše. Ker ni vedela, kdo je ta tujec, ni bila nezaupljiva ter ga je smatrala za Prosperjevega prijatelja.

Fanferlot si je čestital k svoji spretnosti. Kdo bi mogel podati boljše sliko o kakem moškem, kakor ženska? V trenutku razburjenja mu je odkrila najdragocenejši razgled; odslej je vedel, s kakim človekom je imel opraviti, in to je jedro vsake preiskave.

»Trde, da gospod Bertomy igra,« si je upal reči, »in igra zapeljuje.«

Nina Gypsy je zmajala z ramo.

»Da, gotovo, on igra,« je odgovorila. »Sama sem videla, kako je velike vsote dobil ali izgubil, ne da bi bil trenil. Igra, a ne igra pa iz navade. Igra, kakor sedi pri obedu, kakor se opijani, kakor dela neumnosti, — brez strastnega razburjenja, niti veselja nima na tem. Pogosto se ga bojim. Zdi se mi, kakor da mu je v telesu duša umrla. Verjemite mi, da nisem srečna. Nikdar nisem mogla pri njem zapaziti drugega, kakor globoko, neskončno malomarnost in zdi se mi, da meji ta malomarnost pogosto na obup. In ta mož naj bi bil kradel? Bedasto! Nobeden me ne more prepričati o nasprotnem, v njegovem življenju je bilo nekaj strašnega, neka tajnost ali kaka nesreča, ne vem kaj, pa bilo je nekaj.«

»Ali ni govoril nikdar z Vami o preteklosti?«

»On? ... Ali me niste razumeli, da me ne ljubi?«

Polagoma je prevzelo Nino glinjenje. Jokala se je, in težke solze so ji lile po obrazu.

Toda je trenutek obupa. Kmalu se je zavedla in iz oči ji je odsevala plemenita odločenost.

»Jaz pa ga ljubim!« je vzklila. »In rešiti ga hočem. Govorila bom z njegovim šefom, s tem zaničevanja vrednim človekom, ki ga obtožuje, govorila bom s sodniki in s celim svetom! Zaprt je; jaz pa bom dokazala, da je nedolžen. Pridite, gospod, in obljubljam vam, da ga bom osvobodila, predno preteče dan, ali pa grem z njim v zapor.«

Gotovo je bil Ninin načrt vse hvale vreden in so ga narekovala najplemenitejša čustva; žal se ni dal izpolniti ter je vrhu tega prekrizal namene policijskega uradnika.

Fanferlot je bil sicer sklenil obdržati uspeh svojih opazovanj kolikor mogoče za sebe, vedel pa je prav dobro, da ne bo mogel prikriti svojega razgovora z Nino pred preiskovalnim sodnikom.

Neizogibno jo bodo morali enkrat poklicati in zaslišati. Zlasti zato ni hotel, da bi se bila sama iz lastnega nagiba javila. Sklenil je, da jo postavi na pozorišče kadar in kakor se mu bo zdelo prav; potem je bila na vsak način njegova zasluga, da jo je našel.

Zato se je takoj skrbno trudil, da omeji razburjenost mlade žene. Zdelo se mu je lahko ji dokazati, da bi bil vsak njen korak Prosperju v prilog nesmisel.

»Kaj pridobite s tem, milostljiva?« je rekel. Ničesar! Zagotavljam vam, da nimate niti najmanjšega upanja na uspeh. In pomislite, da si s tem močno škodujete. Kdo ve, ali ne bo mislilo sodišče, da ste tudi Vi kriva.

Toda oni strah, ki je pripomogel, da je Cavaillon izročil pismo, je le podnetil njeno navdušenost. Moški je preračunajoč, ženska posluša le glas svojega srca. Tam, kjer se udani prijatelj obotavlja in se umika, gre žena brezobzirno naprej ter se ne ozira ne na desno, ne na levo.

»Kaj menj nevarnosti!« je vzklila. »Ne bojim se je, in če mi res grozi, tem boljše! Moj prav naravni poskus ga rešiti bi potem vsaj ne bil brez zasluge. Prepričana sem, da je Prosper nedolžen, pa vzemimo nemogoči slučaj, da je kriv, hočem biti deležna njegove kazni, ki ga čaka.«

Ninina vztrajnost je Fanferlota pričela vznemirjati. V naglici si je bila ogrnila okrog pleč velik shawl in si posadila klobuk na glavo in v tej obleki, v nočni halji in nočnih čevljkah, je bila pripravljena iti in obiskati vse sodnike v Parizu.

»Ali greste z menoj, moj gospod?« je vprašala mrzlično vznemirjena, »ali greste? ...«

Fanferlot ni bil nič manj kakor odločen. V svojo srečo ni bil napol samo te strune.

Ker osebni obziri niso imeli vpliva na njeno energično naravo, je sklenil ji dokazati, da more tak nastop Prosperju le škodovati.

»Popolnoma sem vam na razpolago, dobro, pojdiva,« je rekel. »Samo to vam hočem reči, lepa gospa, dokler je še čas, da najbrže storimo gospodu Bertomyju s tem najslabšo uslugo.«

»Prosim Vas, kako to?«

»S tem, da ga presenetimo, gospa, s tem, da storiva korak, s katerim po vsem, kar vam je pisal, ni računal.«

Mlada žena se je ponosno vzravnila; ni se dala premotiti.

»So ljudje, ki jih moramo rešiti, ne da bi oni vedeli za to, takorekoč proti njihovi volji,« je rekla. »Poznam Prosperja in vem, da bi se mogel brez boja udati, brez boja samo iz brezbrčnosti in obupa.«

»Oprostite,« jo je prekinil Fanferlot, »ravno gospod Bertomy se mi ne zdi tak, kakor da bi sam obupal nad seboj, kakor pravite Vi. Prej bi mislil, da si je že izdelal načrt za svojo obrambo. Če se pokažete, namesto da se skrijete, kakor vam je to priporočal, mu prekrizate morda najuspešnejše sredstvo, da se opere.«

Nina Gypsy je premišljevala svoj odgovor. Tehtala je Fanferlotove pomisleke.

»Jaz vendar ne morem ostati brezdelna,« je odgovorila, »jaz vendar ne morem držati križem rok! Ali ne vidite, da stojim kakor na žerjavici?«

Očitno ji je omajal sklep, če tudi še ni bila popolnoma prepričana. Policijski uradnik je spoznal, da je dobil igro in ta gotovost mu je dala več zaupanja.

»Prav enostavno sredstvo imate, da pomagata možu, ki ga ljubite.«

»Katero?«

»Ubogajte, ljuba moja,« je rekel Fanferlot očesovsko.

Nina Gypsy je bila pripravljena na popolnoma drug nasvet.

»Ubogati,« je mrmrala, »ubogati...«

»To je Vaša dolžnost,« je pripomnil Fanferlot resno, »Vaša sveta dolžnost.«

Še se je obotavljala, tedaj je vzel pismo z mize in nadaljeval:

Kako, gospod Bertomy vam piše v strašnem trenutku, ko čaka na aretacijo, da vam predpiše Vaš nastop, in Vi hočete uničiti njegovo pametno previdnost? Kaj vam piše? Pridite, da prebereva pismo še enkrat, njegovo oporoko prostosti! On piše: »Če me ljubiš, ubogaj me takoj.« In Vi se obotavljate? Nadalje pravi: »Od tega, da me ubogaš, je morda odvisno moje življenje.« Ali ga mora ne ljubite? Ali ne razumete, ljuba moja, da mora imeti gospod Bertomy svoje vzroke, tehtne, strašne vzroke, če Vas prosi, da naj bežite in se skrijete?«

Fanferlot je bil spoznal te vzroke takoj, ko je bil vstopil v stanovanje v cesti Chaptal, in da ni govoril že prej, je imelo svoj vzrok v tem, da si je te vzroke hotel prihraniti za nazadnje, kakor si prihrani dober general rezerve, da odloči zmago.

Nina Gypsy je bila dosti pametna, da jih je spoznala.

»Vzroki!« je pričela; »ali hoče Prosper, da se najino razmerje prikrije?«

Premišljevala je trenutek; naenkrat je vzklila:

»Da, sedaj razumem; kako neumno, da nisem takoj mislila na to. Res bi bila moja navzočnost tu, kjer stanujem sedaj že eno leto, velika obdolžitev za njega. O vsem bi napravili seznam, o vsem, kar imam, o mojih oblekah, čipkah, draguljih in iz mojega luksusa bi napravili zločin. Preiskali bi, od kod je jemal denar za vse to, da me tako razvadi, da mi ni ostala neizpolnjena nobena želja.«

Policijski agent je prikimal v znak, da soglaša.

(Dalje sledi.)

INKASANTA in POTNIKA

agilnega, izvežbanega, poštenega in vestnega, s spričevali, ki že po možnosti zastopa večjo, dobro upeljano industrijsko trdiko, sprejme

trgovsko podjetje. — Ponudbe pod: "Vsestransko agilen" na Oglasni zavod: JOŠO ZORMAN, LJUBLJANA, Gledališka ulica štev. 2. — Telefon štev. 231.

Oglasi

v dnevniku „JUTRANJE NOVOSTI“ bodo dosegli največje uspehe. Upeljali bomo tudi takozvane MALE OGLASE po kolikor mogoče najnižji ceni, da jih bode vsakdo lahko naročil.

POZOR!

Prodasta se v Mariboru v bližini parka dve hiši z gostilno, s celim inventarjem in koncesijo po zelo ugodni ceni. — Ponudbe na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 13.

KORANIT

zajamčeno pravi asbest-skrilj za kritje streh. Ne premoči! Ne pobeži! Proti ognju in viharju popolnoma siguren. Neomejeno trpečen. Tehta na 1 m² = 12 kg. — Cenik in proračun pošljite Fran Hočevar Zirovnica (Moste) Gor.